

Verksamheten vid Fonden för industriellt samarbete Ab (Finnfund)

Fonden för industriellt samarbete Ab (nedan Finnfund) är ett bolag på utrikesministeriets förvaltningsområde som styrs av UM och som har till uppgift att finansiera den privata sektorns utvecklings-samarbetsprojekt i enlighet med Finlands utvecklingspolitiska målsättningar. Finska statens ägarandel av bolaget var 87,1 procent i slutet av år 2009. Övriga ägare var Finnvera Abp (ägarandel 12,8 %) och Finlands Näringsliv EK (0,1 %). Slutsumman i bolagets balansräkning 31.12.2009 var 250 miljoner euro. Bolagets kapital har under åren 2008-2010 utökats med totalt 45 miljoner euro så, att motsvarande summa har dragits av från anslagen för det egentliga utvecklings-samarbetet. Avsikten är att bolagets kapital skall höjas med 15 miljoner euro också år 2011 på motsvarande sätt.

Med revisionen klarlades ägarstyrningen av Finnfund och hur bolaget beaktar utrikesministeriets styrning och statens utvecklingspolitiska målsättningar i sin verksamhet. Av projektverksamheten gicks igenom kriterierna för utdelning av finansiering, övervakningen av projekten och vilka resultat som har åstadkommits med projekten.

Finnfund har bra uppnått de synnerligen omfattande målsättningar som har uppställts för bolaget i lagen. Bolagets verksamhetsstrategi är ett gott stöd för regeringsprogrammet och för att målsättningarna i statsrådets utvecklingspolitiska program skall uppnås. Finnfunds verksamhet innebär ett betydande mervärde för uppnåendet av statens utvecklingspolitiska målsättningar, och dess verksamhet kunde beaktas ännu mer när statsrådets nästa utvecklingspolitiska program utarbetas.

Finnfund har på senare år starkt utvecklat beredningen, utvärderingen, övervakningen och rapporteringen i fråga om sina projekt. Projektberedningen var omsorgsfull och dokumenten innehöll tydliga bedömningar av projekten och motiveringar för deras finan-

siering. Riskerna med projekten och deras verkningar på utvecklingen hade bedömts mångsidigt och övergripande. I rapporteringen om projekten hade fokuserats på verkningarna på utvecklingen. I rapporteringen kunde man framdeles granska mer hur de vid beredningen av projekten förutsedda riskerna har realiserats.

Finnfund beaktar bra målsättningarna för Finlands utvecklingspolitik i sin finansieringsverksamhet. Den främsta målsättningen för Finlands utvecklingspolitik är att eliminera fattigdomen på ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart sätt. I projektberedningen och de finansierade projekten hade detta beaktats mångsidigt genom att man har granskat mottagarlandets samhällsliga stabilitet, gjort omfattande och grundliga miljöanalyser samt utvärderat projektens ekonomiska nyckeltal. Enligt revisionsverkets åsikt är det synnerligen viktigt med tanke på verksamhetens resultat, att Finnfund enbart har finansierat projekt som bolaget har bedömt vara lönsamma.

Finnfund har i sin verksamhet överflyttat tyngdpunkten i sin finansiering till fattiga länder och har på så sätt bidragit till att Finlands viktigaste utvecklingspolitiska målsättning förverkligas. Finnfund har emellertid inte särskilt inriktat sin finansiering på Finlands långvariga samarbetsländer inom det bilaterala utvecklingsarbetet. Revisionsverket anser att man i mån av möjlighet och med beaktande av efterfrågan på finansiering borde gå in för att rikta finansiering mera till Finlands långvariga samarbetsländer inom utvecklingsarbetet och till länder i den lägsta DAC-klassen. Revisionsverket anser också, att Finnfund i sin rapportering av DAC-grupperna borde specificera andelarna för länder med inkomst på låg och lägre medelnivå.

Finnfund har lyckats synnerligen väl med att omorganisera finansieringen och att trygga Finnfunds och därigenom statens tillgodohavanden i sådana situationer, där den exit-plan som utarbetades när beslutet om finansiering fattades inte har kunnat realiseras av särskilda skäl. Finnfunds förluster av värdeminskning har varit måttliga under åren 2005-2009. De har också varit små i jämförelse med motsvarande finansieringsinstitut i Norge, Sverige och Danmark.

Ägarstyrningen av Finnfund har varit bristfällig och statsrådet eller utrikesministeriet har inte uppställt målsättningar för bolagets verksamhet. Utrikesministeriets ägarstyrning svarade inte vid tidpunkten för revisionen mot principbeslutet om statens ägarpolitik.

Ministeriet verkställde vid tidpunkten för revisionen ägarstyrningen av bolaget genom medlemskap i Finnfunds direktion. Utrikesministeriet meddelade under revisionens gång att det har gått in för att ändra sin ägarstyrning på det sätt som statsrådets principbeslut förutsätter. Revisionsverket anser att de av ministeriet genomförda och planerade åtgärderna för att korrigera ägarstyrningen av bolaget är goda och tillräckliga.

Finnfunds verksamhet och de resultat som bolaget har uppnått har inte beskrivits i statens bokslutsberättelser och riksdagens tillgång på information om bolagets verksamhet har varit liten. När man beaktar Finnfunds roll att verkställa statens utvecklingspolitiska målsättningar och den höjning av aktiekapitalet som bolaget har fått åren 2008-2010 och som planeras för år 2011, totalt 60 miljoner euro, borde i statens bokslutsberättelse redogöras för bolagets verksamhet och dess resultat i samma sammanhang som det övriga utvecklingssamarbetet.